

AA-111

April-2019

B.A., Sem.-II

CC-111 : Gujarati
(પ્રિયકાન્ત મણિયારના કાવ્યો)
(સંપાદક – ચંદ્રકાન્ત શેઠ)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) ઊર્મિકાવ્યની વ્યાખ્યા આપી, તેનાં વ્યાવર્તક લક્ષણોની ચર્ચા કરો. 14
- અથવા**
- (i) ઊર્મિકાવ્યનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ આલોખો.
(ii) પ્રિયકાન્ત મણિયારનું જીવન અને કવનનો પરિચય.
- (B) નીચેના હેતુલક્ષી પ્રશ્નોના યોગ્ય ઉત્તર વિકલ્પમાંથી જણાવો. (ગમે તે ચાર) 4
- (1) પ્રિયકાન્ત મણિયાર કયા યુગનાં કવિ છે ?
- (a) ગાંધીયુગ (b) અનુગાંધીયુગ
(c) આધુનિક યુગ (d) અનુઆધુનિક યુગ
- (2) પ્રિયકાન્ત મણિયારનો જન્મ કયા ગામમાં થયો હતો ?
- (a) પાટણ (b) વડોદરા
(c) માંડલ (d) વિરમગામ
- (3) પ્રિયકાન્ત મણિયારની માતાનું નામ જણાવો.
- (a) પ્રેમિલાબહેન (b) પ્રભાબહેન
(c) પ્રેમકુંવર (d) પ્રતિભાબહેન
- (4) 'પ્રિયકાન્ત મણિયારનાં કાવ્યો' પુસ્તકનું સંપાદન કોણે કર્યું છે ?
- (a) રમેશ પારેખ (b) નિરંજન ભગત
(c) ચિનુ મોદી (d) ચંદ્રકાન્ત શેઠ
- (5) પ્રિયકાન્ત મણિયારનું બાળપણનું હુલામણું નામ કયું હતું ?
- (a) બચુભાઈ (b) બાબુભાઈ
(c) કાળુભાઈ (d) બલુભાઈ
- (6) પ્રિયકાન્ત મણિયારનો મરણોત્તર કાવ્યસંગ્રહનું નામ જણાવો.
- (a) સમીપ (b) પ્રબલગતિ
(c) સ્પર્શ (d) લીલેરો ઢાળ

2. (A) ‘પ્રિયકાન્ત મણિયારનાં કાવ્યો’ સંગ્રહને આધારે પ્રિયકાન્ત મણિયારની કવિ તરીકેની વિશેષતાઓ આલેખો. 14

અથવા

- (i) ‘પ્રિયકાન્ત મણિયારનાં કાવ્યો’ માંના પ્રણય કાવ્યો.
(ii) ‘પ્રિયકાન્ત મણિયારનાં કાવ્યો’ માંના નગરજીવનનાં કાવ્યો.
- (B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : (ગમે તે ચાર) 4
- (1) ‘પ્રિયકાન્ત મણિયારનાં કાવ્યો’ માંથી અભ્યાસમાં કુલ કેટલા કાવ્યો છે ?
(a) 25 (b) 28
(c) 30 (d) 35
- (2) ‘એ લોકો’ કાવ્ય પ્રિયકાન્ત મણિયારના કયા કાવ્યસંગ્રહમાંથી લેવામાં આવ્યું છે ?
(a) સ્પર્શ (b) સમીપ
(c) વ્યોમલિપિ (d) પ્રબલગતિ
- (3) ‘સરવરિયેથી જલને ભરતી તોયે એની મટકી રહેતી કોરી’ – પંક્તિ કયા કાવ્યની છે ?
(a) અંધ (b) એ સોળ વરસની છોરી
(c) ખીલ (d) આપણે
- (4) ‘શ્રાવણી સાંજનો તડકો’ – કેવા પ્રકારનું કાવ્ય છે ?
(a) પ્રકૃતિ કાવ્ય (b) પ્રણય કાવ્ય
(c) ગઝલ (d) ગીત
- (5) પૂજા કરતી ગૃહિણીનું ચિત્ર કયા કાવ્યમાં નિરૂપાયું છે ?
(a) ગાલ્લું (b) સાંજ સમાનો દીપ
(c) ઝરૂખો (d) ઝોલાં
- (6) “વિહંગ : સ્ટેશને” – કાવ્ય કયા કાવ્યસંગ્રહમાંથી લેવામાં આવ્યું છે ?
(a) અશબ્દ રાત્રિ (b) સ્પર્શ
(c) પ્રતીક (d) લીલેરો ઢાળ

3. (A) ‘પ્રિયકાન્ત મણિયારનાં કાવ્યો’ માં પ્રકૃતિ નિરૂપણનું વર્ણન કરો. 14

અથવા

- (i) ‘કૃષ્ણ રાધા’ કાવ્યનું રસદર્શન
(ii) ‘નક્કી અર્હાઆ હું રહું છું’ કાવ્યની લાક્ષણિકતા
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 3
- (1) પ્રિયકાન્ત મણિયારે કુલ કેટલા કાવ્યસંગ્રહ આપ્યા છે ?
(2) પ્રિયકાન્ત મણિયારને ઉમા-સ્નેહરશ્મિ પારિતોષિક કયા કાવ્યસંગ્રહ માટે મળ્યો ?
(3) ‘ફૂલનો બોજો કદી કો ડાળને હોતો નથી’ – આ પંક્તિ કયા કાવ્યની છે ?
(4) ‘પ્રિયકાન્ત મણિયારનાં કાવ્યો’ સંગ્રહમાં પહેલું કાવ્ય કયું છે ?
(5) પ્રિયકાન્ત મણિયારનું અવસાન કઈ સાલમાં થયું ?

4. (A) મંદાકાન્તા, વસંતતિલકા અને ઝૂલાણાં છંદનું બંધારણ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

14

અથવા

- (i) રૂપક અને અનન્વય અલંકારનું બંધારણ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
(ii) નીચે આપેલ કાવ્ય પંક્તિના અલંકાર ઓળખાવી સમજૂતી આપો :
- (1) અમારા એ દાદા વિપુલ વડના ઝુંડ સરખા
(2) સાગરે ભાસ્તી ભવ્ય ભરતી
(3) એનું હતું હૃદય કામ વિષે ડૂબેલું

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો : (ગમે તે ત્રણ)

3

- (1) છંદના _____ પ્રકાર છે.
(a) એક (b) બે (c) ત્રણ
- (2) શાર્દૂલ વિકીરિત છંદના _____ અક્ષર છે.
(a) 17 (b) 19 (c) 21
- (3) ય મ ન સ ભ લ ગા _____ છંદનું બંધારણ છે.
(a) પૃથ્વી (b) ચોપાઈ (c) શિખરિણી
- (4) 'દેવોના ધામના જેવું હૈયું જાણે હિમાલય' _____ અલંકાર છે.
(a) વ્યતિરેક (b) ઉપમા (c) ઉત્પ્રેક્ષા
- (5) 'ગાંધીજી હિંસા અને અસત્યના કટ્ટર વેરી હતાં' _____ અલંકાર છે.
(a) વ્યાજસ્તુતિ (b) રૂપક (c) શ્લેષ
- _____

